

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/213/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5710213865
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5710213865.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Romana Tichého v právnej veci navrhovateľky: P. C., bytom U. S. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, proti odporcovi: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava 824 96, IČO: 35 792 752, právne zastúpený JUDr. Jánom Havlátom, advokátom so sídlom v T., S. F. X, o určenie neplatnosti zmluvy a o zaplatenie 1.364,- Eur, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin zo dňa 12. decembra 2012, sp.zn. 10C 283 /2010-226, takto

rozhodol:

Rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorý vo zvyšku uplatneného nároku na určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere a poskytnutí finančného zadosťučinenia vo výške 1.364,- Eur návrh zamietol, s a n e d o t ý k a .

V ostatnej časti rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke a vedľajšiemu účastníkovi na strane navrhovateľky náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8200008571 uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom dňa 16.5.2008 je neplatná v ustanoveniach o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver v bode 6 zmluvy, v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej určil, že zmluva o revolvingovom úvere je neplatná v článku 14 ods. 14.1, 14.2., 13.3, 14.4 a v článku 18 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere, ktorá obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Nárok navrhovateľa na určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere v ďalších častiach ako aj v poskytnutí finančného zadosťučinenia vo výške 1.364,- Eur zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním zistil, že úverová zmluva nesie č. 8200008571 s tým, že navrhovateľkou bola podpísaná 15.5.2008. Zmluva na lícnej časti obsahuje nadpis „žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere". V bode 1. je označená žalovaná obchodná spoločnosť ako veriteľ, v bode 2. je svojimi osobnými údajmi označená navrhovateľka, body 3. a 4. neboli vypísané, inak mohli obsahovať údaj o spoludlžníkovi 1/ a spoludlžníkovi 2/. Bod 5 žiadosti obsahuje údaj o požadovanom revolvingovom úvere v slovenských korunách. Z bodu 5 žiadosti o poskytnutie úveru vyplýva, že navrhovateľka ako dlžníčka žiadala žalovanú obchodnú spoločnosť o poskytnutie úveru za nasledovných podmienok: poskytnutá čiastka úveru 35.000,- Sk, splatnosť úveru pri počte 36 splátok ku 12-temu dňu v mesiaci, mesačná splátka vo výške 2.114,- Sk, zmluvná odmena 41.104,- Sk, nominálna hodnota úveru, ktorá predstavovala aj celkovú sumu splátok úveru vrátane úrokov 76.104,- Sk, predpokladaná RPMN za úver v percentách 79,49,

ročná úroková sadzba úveru 79,49, úverový limit 88,788,- Sk, priemerná RPMN za úver vyplnená - udaná nebola, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu bola uvedená suma 29.427,- Sk a predpokladaná RPMN úveru o poskytnutí revolvingu 66,45%, ročná úroková sadzba revolvingu v percentách 72,23%. Išlo o typ úveru označeného ako bonus. Podstatne iným písmom už boli vyplnené údaje o schválenom revolvingovom úvere, ktoré obsahuje bod 6 líčnej časti tejto zmluvy, kde je uvedená poskytnutá čiastka úveru 35.000,- Sk, počet splátok 36, pri splatnosti k 12-temu dňu v mesiaci, výška mesačnej splátky 2.114,- Sk zmluvná odmena 41.104,- Sk, nominálna hodnota úveru, ktorá predstavuje celkovú sumu splátok v rátane úrokov 76.104,- Sk, RPMN za úver 80,31%, ročná úroková sadzba úveru 79,49%, úverový limit 88.788,- Sk, priemerná RPMN za úver neuvedená, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je udaná vo výške 29.427,- Sk a predpokladaná RPMN úveru pri poskytnutí revolvingu 66,45%. Ročná úverová sadzba revolvingu 72,23%. V zmysle bodu 8 líčnej strany zmluvy dlžník s veriteľom v ďalšom odkazujú na úpravu obsahnutú v zmluvných dojednaniach o revolvingovom úvere na zadnej strane žiadosti/zmluvy, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto žiadosti/zmluvy s tým, že sa s nimi oboznámili a nemajú k nim žiadne výhrady a zaväzujú sa ich dodržiavať. Z uvedeného je zrejmé, že údaj o RPMN v bode 5 predmetnej žiadosti/zmluvy, ktorú možno považovať za akceptáciu alebo za návrh zmluvy, nie je totožný s akceptáciou žiadosti v bode 6 zmluvy/žiadosti, kde výška RPMN za úver je uvedená 80,31%. Vychádzajúc z podmienok uvedených v § 4 ods. 1, 2, 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch v spojitosti s § 44 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, je potrebné považovať ustanovenia z dojednanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere v časti RPMN za neplatné. Prijatie návrhu navrhovateľky na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere, urobené vyššie uvádzanými úkonmi odporcu, teda vyplnením bodu 6 žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru a vyhotovením listu a odoslaním listu zo dňa 16.5.2008 obsahoval zmenu v údajoch o RPMN v neprospech navrhovateľky ako spotrebiteľky. Preto takýto písomný prejav, pokiaľ sa zmenila výška RPMN, bolo potrebné považovať za nový návrh v časti, ktorá sa týkala tejto zmeny. Zo strany navrhovateľky však nebol urobený žiadny ďalší písomný úkon, z ktorého by nepochybne vyplývalo, že navrhovateľka RPMN vo výške, ktorá bola určená v prejavoch odporcu zo dňa 16.5.2012, akceptovala. Na základe vykonaného dokazovania považoval za neprijateľné zmluvné podmienky dojednané v článku 14 v odsekoch 14.1, 14.2, 14.3, 14.4 a v článku 18 týchto zmluvných dojednaní. Pri porovnaní citovaných ustanovení je zrejmé, že sankcie stanovené v článku 14 odseky 1 až 3 sa mohli kumulovať a tak za jedno a to isté omeškanie dlžníka s úhradou splátky úveru, veriteľ mohol požadovať jednak zmluvnú pokutu 0,2% z výšky splátky za každý deň omeškania, potom ďalšiu zmluvnú pokutu vo výške 5% z výšky dlžnej splátky po 15. dňoch omeškania, po 30. dňoch omeškania mohol požadovať ďalšiu zmluvnú pokutu vo výške 10% z výšky dlžnej splátky a nakoniec v prípade omeškania viac ako 35 dní mohol požadovať úhradu zmluvnej pokuty vo výške až 50% z nominálnej výšky úveru. Takúto kumuláciu sankcií, aj keď je zmluvná pokuta zabezpečovacím inštitútom v zmysle § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka, za omeškanie dlžníka trvajúce viac ako 35 dní, ktoré môže byť navyše sankcionované vzhľadom na vyššie ustanovenie článku 13 zmluvných dojednaní a je možnosťou veriteľa odstúpiť od zmluvy a stanoviť predčasnú splatnosť úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, najmä, ak takéto porušenie povinností splácať úver riadne a včas môže byť sankcionované ešte aj uplatnením zákonného úroku z omeškania. Takéto vymedzenie zmluvných pokút, ktoré majú nielen zabezpečovací ale aj sankčný charakter, považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v súčasnosti vymedzená v ust. § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Článok 18 zmluvných dojednaní vymedzuje riešenie sporov rozhodcovskou doložkou. Jednotlivé odseky tohto článku nadväzujú predovšetkým na odsek 18 ods. 1, v zmysle ktorého, akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce, alebo súvisiace s ustanoveniami tejto zmluvy s porušením, ukončením, či neplatnosťou zmluvy budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo pred rozhodcom v rozhodcovskom konaní podľa rozhodcovskej doložky, uvedenej v článku 18.2 tejto zmluvy. Výber jednej z alternatív riešenia sporu podľa tejto zmluvy spočíva na odporcovi. Článok 18 ods. 2 zahrňoval rozhodcovskú doložku, ktorá nebola individuálne vyjednaná, lebo bola súčasťou zmluvného predtlačenej formulára. V prípade sporu bolo na odporcovi, aby výlučne rozhodol riešenie sporu pred rozhodcom za predpokladu, že takúto alternatívu riešenia sporu určí. V ostatnej časti návrh navrhovateľky na určenie neplatnosti alebo určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v článku 1 až 4 považoval za nedôvodný. Taktiež navrhovateľka v konaní nepreukazovala dôvodnosť uplatnenia nároku na zaplatenie sumy 1.364,- Eur, keďže ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. účinného od 1.7.2007 to neumožňovalo. Navrhovateľka neprodukovala žiadne dôkazy, ktorými by preukázala, že jej vznikla nemateriálna ujma konaním odporcu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a podľa pomeru úspechu účastníkov v konaní im náhradu trov nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že okresný súd svojím postupom mu odňal možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v postupe okresného súdu, ktorý neodôvodnil podstatné tvrdenia, na ktorých založil svoj rozsudok a súčasne sa nevysporiadal s jeho argumentmi, ktoré boli relevantné. To spôsobuje aj nepreskúmateľnosť jeho rozsudku a vadu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Okresný súd zo svojich argumentov a právnych záverov nezdôvodnil, čo sa za neprimeranú výšku sankcie považuje a čo už nie. Pri výklade článku 14 ods. 14.1, 14.2, 14.3, 14.4 zmluvných dojednaní neprimeraná výška sankcie by mohla nastať výlučne vtedy, ak by omeškanie dlžníka - teda porušenie základnej povinnosti dlžníka predstavujúcej podstatu zmluvného vzťahu - splniť v splátkach to, k čomu sa zaviazal, trvalo 365 dní. Nárok na sankciu a jej zvyšovanie v zmysle odseku 14 odstavec 1 je závislý výlučne od správania sa dlžníka - nesplnenie zmluvných povinností, teda sám dlžník ovplyvní, či nárok vznikne a aká bude výška sankcie. Takéto dojednanie v prípade omeškania dlžníka na zmluvnú pokutu nemôže byť neprimerané podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. V danom prípade zmluvná pokuta podľa znenia článku 14 ods. 4 zmluvných dojednaní predstavuje 1/500-inu denne z výšky zabezpečenej povinnosti. Namietané ustanovenie, vzhľadom na povahu zabezpečovanej povinnosti a jej význam spomedzi všetkých ostatných povinností plynúcich zo zmluvy, či z právnych predpisov v súvislosti so zmluvným vzťahom, nevyžaduje plnenie neúmerne vysokej sankcie ako kompenzácie omeškania. Akceptácia napadnutým rozhodnutím prezentovaného právneho záveru by znamenala, že pre dlžníka je výhodnejšie (z hľadiska možnej sankcionovateľnosti) neplniť splátky čím dlhšie, lebo vtedy bude zmluvná pokuta vyššia, a teda zrejme záver o jej neprimeranosti je zrejme viac pravdepodobnejší. Obdobne okresný súd postupoval aj pri výklade bodu 14.3 zmluvy, v ktorom sú predpoklady uplatnenia nároku na túto sankciu presne definované, ide o porušenie takých povinností, ktorých plnenie súvisí s existenciou zmluvného vzťahu ako takého. Žiadal rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zmeniť tak, že krajský súd návrh navrhovateľky zamietne.

Navrhovateľka vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť. Plne sa stotožňuje so záverom okresného súdu a na doplnenie dodáva, že za neprijateľný je treba považovať celý sankčný mechanizmus, ktorý prichádza do úvahy za jedno a to isté porušenie povinnosti, a teda aj zákonný úrok z omeškania. Spolu tak sankcia narastie „na viac ako 80%“, čo je absolútne neakceptovateľné. K úrokom, síce cenovým ale využiteľným, poukazujú na podrobné dôvody v rozsudkoch NS ČR 21 Cdo 1484/2004 a 5 Cdo 26/2011, v ktorých išlo o podstatne nižšie úroky. Európska komisia sa v liste vláde SR pýta, že sa jej útvárom nechce veriť, že by sa našiel niekto, kto by obdobné úroky (0,25%) bol schopný nepovažovať za nekalé. Pokiaľ sa jedná o rozhodcovskú doložku, jej nekalosť vyplýva zo skutočnosti, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná. Nekalosť rozhodcovskej doložky osobitne spočíva v tom, že zakladá faktickú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, čo je v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť súdov.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O.s.p., ktorý v napadnutých výrokoch odvolaním odporcu, ako správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. (spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania) potvrdil.

Okresný súd vo veci riadne zistil skutkový stav, na základe zistených skutkových okolností správne dospel k záveru o neplatnosti časti zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200008571 zo dňa 6.5.2008 v časti dojednania ročnej percentuálnej miery nákladov (bod 6 zmluvy), v dojednaní zmluvnej pokuty článku 14 ods. 14.1, 14.2, 13.3., 14.4 ako aj v bode 18, ktoré obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky.

Na doplnenie dôvodov rozsudku okresného súdu, s ktorými sa krajský súd plne stotožňuje a v dôvodoch svojho rozhodnutia na ne aj odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.), krajský súd dodáva, že povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana spotrebiteľa, je opodstatnené, pokiaľ príslušný súd má posudzovať a posudzuje ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky a tak vyrovnáva nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a navrhovateľom. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ust. § 54 ods.

2 Občianskeho zákonníka, kde je zakotvené výkladové pravidlo, týkajúce sa obsahu spotrebiteľských zmlúv, v zmysle ktorého, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Pre uplatnenie zákonom určeného spôsobu výkladu nie je podstatné zavinenie. Súd nemusí preskúmať, taktiež, ani akýmkoľvek spôsobom preukazovať, že navrhovateľ pripraví do zmluvy ustanovenie vyvolávajúce pochybnosť s úmyslom získať výhodu na úkor spotrebiteľa. Sama skutočnosť, že zmluvnú formuláciu je možné vysvetliť viacerými spôsobmi, je postačujúca k tomu, aby súd ex offio vyložil predmetné zmluvné ustanovenie tak, aby bolo priaznivejšie pre spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené, potom neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve ohľadom dojednaní zmluvnej pokuty ako aj rozhodcovskej doložky je potrebné považovať za neplatné, pričom táto neplatnosť je absolútna. Okresný súd podrobne v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, z akého dôvodu považuje zmluvu o revolvingovom úvere zo dňa 16.5.2008 v bode 6 (RPMN) za neplatnú v spojitosti s podmienkami uvedenými v § 4 ods. 1, 2, 3 zákona o spotrebiteľských úveroch v nadväznosti na ust. § 44 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Okresný súd podrobne vo svojom rozhodnutí v súlade s ust. § 129 ods. 1 O.s.p. vyhodnotil listinný dôkaz - zmluvu o revolvingovom úvere č. 820008571 zo dňa 16.5.2008 podľa jej konkrétnych bodov v nadväznosti aj na ostatné výsledky vykonaného dokazovania - napr. výsluch účastníkov ohľadom spôsobu, akým sa predmetný zmluvný vzťah medzi navrhovateľkou a odporcom uzatváral.

Na základe uvedených skutočností, krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch odvolaním odporcu ako správny potvrdil. Výrokov rozsudku okresného súdu, ktorými nevyhovel návrhu navrhovateľky a ktoré však neboli napadnuté odvolaním navrhovateľky, sa krajský súd nedotkol.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní si žiadne neuplatnili.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.